

اتحادیه کمونیست ها
مارکس و انگلس و جنبش کارگری
۱۸۴۸-۱۸۵۳

* اثر: کارل مارکس – فریدریش انگلس

* ناشر: انتشارات نسیم،

* چاپ اول: ژوئیه ۱۹۹۸ (مرداد ۱۳۷۷)

* تکثیر از: حجت برزگر

* تاریخ تکثیر:

* آدرس تماس با شبکه نسیم (اتحادیه مارکسیستها) از طریق پست الکترونیکی:

nasim@tele2.se

آثاری که بازنویسی شده، برگزیده ای از مجموعه اسنادی است که در کتاب تحت عنوان «اتحادیه کمونیست ها، مارکس و انگلس و جنبش کارگری، ۱۸۵۳-۱۸۴۸»، ترجمه فارسی، درج شده است.

فهرست

صفحه	عنوان
۳	۱- به همه کارگران آلمان
	۲- از صورت جلسه مجمع عمومی باشگاه کارگری کلن، در ۲۲ اکتبر ۱۸۴۸، به ریاست مارکس
۶	۳- انتخاب فریدریش انگلس، به عنوان نماینده باشگاه کارگری لوزان در کنگره کارگری برن
۵	۴- صورت جلسه کمیسیون تشکل کارگری، در ۱۵ ژانویه ۱۸۴۹
۷	۵- مصوبات مجمع عمومی تشکل کارگری کلن، در ۱۶ آوریل ۱۸۴۹
۹	۶- از صورت جلسه کمیسیون تشکل کارگری، در ۱۷ آوریل ۱۸۴۹
۹	۷- گزارش برگزاری کنگره تشکل های کارگری
۱۱	۸- نظامنامه اتحادیه کمونیستها
۱۶	۹- نظامنامه اتحادیه کمونیستها
۲۰	۱۰- مطالبات حزب کمونیست آلمان

به همه کارگران آلمان (۷)

خطاب به کلیه کارگران آلمان!

برادران و کارگران!

اگر نمی خواهیم که باز هم مثل گذشته فریب خورده باقی بمانیم و باز هم بیشتر در سال های متمادی آینده به وسیله گروه قلیلی، استثمار شده، مورد تحقیر قرار گرفته، و پایمال شویم، در این صورت اجازه نداریم که حتی یک لحظه را از دست بدهیم و یک دقیقه را به بطالت و بی عملی بگذرانیم.

اگر مثل گذشته، منفرد و جدا از هم باشیم، ضعیف خواهیم بود، ولو آن که میلیون ها نفر باشیم. برعکس، اگر متحد و متشکل بشویم، قدرت مقاومت ناپذیری را شکل خواهیم داد. به این جهت، برادران، همه جا (در شهرها و دهات) باشگاه های کارگری تشکیل بدهید و در آنها مناسبات و شرایط ما را به بحث بگذارید و برای تغییر وضع فعلی، ضوابطی را پیشنهاد کنید. نمایندگان از طبقه کارگر آلمان، برای پارلمان آلمان کانید و انتخاب کنید و اقدامات دیگری را که برای تأمین و حفظ منافع ما ضروری می باشد، به عمل آورید. از این گذشته، کلیه باشگاه های کارگری آلمان باید تا سرحد امکان به سرعت با یکدیگر رابطه برقرار نمایند و این رابطه را حفظ کنند.

ما پیشنهاد می کنیم، که ماینس را موقتاً به عنوان مرکز کلیه باشگاه های آلمانی برگزینید و با هیات رئیسه ای که این اعلامیه را امضاء کرده است، مکاتبه کنید و در مورد برنامه های مشترک خود تفاهیم به وجود آورید، تا هرچه زودتر در گردهمایی نمایندگان تمام باشگاه ها، بتوانیم محل کمیته مرکزی و غیره را دقیقاً مشخص سازیم.

انتظار داریم که نامه هایتان را بدون پرداخت هزینه پستی برای ما بفرستید، همانطور که ما نیز چنین می کنیم.

ماینس، ۵ آوریل ۱۸۴۸

باشگاه تعلیماتی برای کارگران در ماینس

از طرف هیات رئیسه:

دبیر: کلوس (Cluss)

سخنگو: والو (Wallau)

آدرس: دبیرخانه باشگاه تعلیماتی برای کارگران در ماینس، برسد به دست آدولف کلوس، ماینس
فرانسین، کانر گاسه شماره ۱۵۶۱/۲

﴿ترجمه فارسی، صفحات ۴۶-۴۷﴾

کلیات آثار مارکس - انگلس به انگلیسی، جلد ۷، صفحات ۵۳۵-۵۳۶

* توضیح

(۷) این اطلاعیه از طرف والو عضو کمیته مرکزی اتحادیه کمونیست ها که به تازگی از پاریس آمده بود و کلوس عضو لیگ در ماینس صادر شد. سه روز بعد در ۸ آوریل مارکس و انگلس بر سر راه خود به کلن در ماینس توفقی داشتند و با کمونیست های محل درباره نقشه ایجاد یک حزب کارگری توده ای، که اتحادیه کمونیست ها هسته اصلی تشکیل دهنده آن باشد، گفتگو کردند؛ (ویراستار).

از صورت جلسه مجمع عمومی باشگاه کارگری کلن، در ۲۲

اکتبر ۱۸۴۸، به ریاست مارکس

رئیس جلسه، دکتر مارکس، جلسه را افتتاح می کند و توضیحات چندی درباره سیستم انتخابات غیر مستقیم می دهد.

شهروند روزر (Röser) می گوید: از ما خواسته شده است که برای کنگره دموکراتیک، که در ۲۶م این ماه در برلن تشکیل خواهد یافت، نماینده ای اعزام داریم (۹)، ولی در این رابطه این سؤال مطرح می شود که آیا باشگاه کارگری باید فقط به نمایندگی از طرف خود و یا به اتفاق باشگاه دموکراتیک، نماینده مشترکی اعزام دارد. در آخرین جلسه کمیته باشگاه تصمیم گرفته شده است، که شق اول صورت گیرد. یعنی این که مستقلاً اقدام شود، ولی این منوط به اجازه جلسه می باشد. در صورت تصویب این پیشنهاد، باید عمده‌تاً موضوع مخارج را در نظر داشت. به این جهت پیشنهاد می کنم که: ما فقط از طرف خود نماینده ای را انتخاب کنیم و برای تأمین مخارج مربوطه، داوطلبانه مبلغی بپردازیم.

این پیشنهاد تصویب می شود و حداقل کمک، یک سکه نقره ده فنیکه تعیین می گردد. شهروند بویست (Beust)، به عنوان نماینده کاندید و انتخاب می شود.

دکتر مارکس، به عنوان رئیس و شهروند روزر، به عنوان نایب رئیس در مقام خود ابقاء شدند...

﴿ترجمه فارسی، صفحه ۵۱﴾

کلیات آثار مارکس - انگلس، جلد ۷، صفحه ۵۹۷

* توضیح

(۹) دومین کنگره دمکراتیک، از ۲۶ تا ۳۰ اکتبر ۱۸۴۸، در برلن تشکیل یافت. در این کنگره، اصول قانون اساسی مورد مذاکره قرار گرفت، اعلامیه مربوط به حقوق بشر به تصویب رسید، و کمیته جدیدی انتخاب گردید. (داستر، رایسنباخ، هکسامر). بویست، نماینده کلن، که مخبر کمیسیون مربوط به مسایل اجتماعی بود، برنامه ای ارائه داد که به «مطالبات حزب کمونیست در آلمان» بسیار شباهت داشت. ترکیب ناهمگون نمایندگان شرکت کننده در کنگره موجب شد، که در مسایل مهم، اختلاف نظرهای شدیدی بروز نماید. این اختلاف نظرها بر پایه استنباط ها و بینش های متفاوت کارگران و دمکرات های بورژوا بود. از آنجا که دمکرات های بورژوا در کنگره اکثریت داشتند، بجای آن که اقدامات مؤثری برای بسیج توده ها در مبارزه علیه ضد انقلاب صورت گیرد، کنگره به تهیه چند قطعنامه بی حاصل و پر تضاد قناعت کرد؛

﴿صفحه ۲۰۶﴾

انتخاب فریدریش انگلس، به عنوان نماینده باشگاه کارگری

لوزان در کنگره کارگری برن

برادر!

از آنجا که برای ما امکان پذیر نبود، که نماینده ای به کنگره کارگری برن (Berne) بفرستیم، از تو خواهش می کنیم که به عنوان نماینده ما در این کنگره شرکت کن. (۱۱) تو به عنوان رزمنده ای، که مدت هاست به خاطر پرولتاریا مبارزه می کنی، مسلماً در این مورد وظایف خود را به خوبی انجام خواهی داد و با بورژوازی و سایر خرده گیران کاری نخواهی داشت و فقط پرولتاریاست که تو با آن و به خاطر آن کار خواهی کرد. به این جهت، ما تمایل خود را در مورد ایجاد یک باشگاه مرکزی، به اختصار به اطلاع تو می رسانیم:

۱- هدف اتحاد باشگاه ها عبارتست از:

الف: تأسیس یک باشگاه مرکزی و یک صندوق مرکزی؛

ب: تعلیمات سیاسی و اجتماعی کارگران؛

پ: برقراری رابطه با کمیته کارگران آلمانی در لایپزیک (Leipzig)، عمدتاً به خاطر آن که

پیوند کارگران مستحکم تر گردد؛

۲- وظایف باشگاه مرکزی منتخب عبارت خواهد بود از:

الف: برقراری ارتباط با کمیته کارگری در لایپزیک؛

ب: تسهیل روابط کتبی و عمدتاً پخش روزنامه «اخوت»، که از طرف کمیته مرکزی منتشر می شود؛

پ: مدیریت صندوق مرکزی و تنظیم گزارش مالی هر شش ماه یک بار؛

ت: اطلاع فوری کلیه رویدادهای مهم به باشگاه های برادر؛

۳- وظایف باشگاه های برادر در مقابل یکدیگر و نسبت به باشگاه مرکزی:

الف: هر یک از اعضاء حداکثر یک باتس (۱۲) در ماه می پردازد و در عوض هزینه مکاتبات متقابل آنها پرداخت خواهد شد؛

ب: هر یک از شعبات باشگاه باید کارت عضویتی برای اعضای خود صادر کند؛

پ: هر یک از اعضاء که دارای کارت عضویت باشد، حق شرکت در هر یک از باشگاه های دیگر را دارا است. البته، کارت عضویت او باید به امضای رئیس باشگاهی که قبلاً عضو آن بوده است، رسیده باشد.

در رابطه با انتخاب خود، کمافی السابق باشگاه برن را مناسب ترین باشگاه تلقی می کنیم. به هر صورت، اگر آخرین قرار قبلی ما مورد گفتگو قرار گرفت، لطفاً به یاد داشته باشید که صدور این قرار صرفاً به این علت رخ داد که ما در تابستان گذشته، باشگاه برن را باشگاه مرکزی نامیده بودیم، ولی از آنجا که از اوضاع بی خبر بودیم، جلسه ای در اینجا فراخواندیم که تصمیم به صدور قرار فوق الذکر گرفت. ما، نیم باتس حق عضویت در هفته را از آن جهت رد کردیم، که می دانستیم به علت آن تعداد اعضاء تقلیل می یابد و در نتیجه، درآمد افزایش زیادی پیدا نخواهد کرد.

به نمایندگی از طرف ۴۱ نفر اعضای باشگاه به تو درود می فرستیم و دستت را می فشاریم!

گ. شنه برگر، بانگرت، هاف

لوزان، ۸ دسامبر ۱۸۴۸

﴿صفحات ۵۳ و ۵۴﴾

کلیات آثار مارکس - انگلس به انگلیسی، جلد ۸، صفحات ۵۰۵-۵۰۶

* توضیحات

(۱۱)- اولین کنگره «سازمان های کارگری آلمانی در سوئیس» در شهر برن طی روزهای ۹ تا

۱۱ دسامبر ۱۸۴۸ برگزار شد. نمایندگان تشکل های کارگری و دموکراتیک از چندین شهر سوئیس

در این کنگره شرکت کردند. در کنگره نظامنامه این سازمان به تصویب رسید. مطابق با این نظامنامه، سازمان کارگری برن به عنوان تشکل رهبری کننده آن انتخاب شد. در رأس این تشکل یک کمیسیون مرکزی مرکب از ۵ نفر قرار داشت. انگلس یکی از این ۵ نفر بود که در روز ۱۴ دسامبر به این سمت از طرف سازمان کارگری برن انتخاب شد؛

(۱۲) _ یک باتس سوئیس در آن زمان معادل ۳۰ تا ۳۲ فنیک آلمان بود: (ویراستار)

﴿ص ۲۰۶﴾

صورت جلسه کمیسیون تشکل کارگری، در ۱۵ ژانویه ۱۸۴۹

بعد از قرائت و تصویب صورت جلسه نشست پیشین، روزر، رئیس جلسه، می پرسد که آیا شهروند پرینس، نویسنده روزنامه (آزادی) در جلسه حاضر است؟ و پس از تکرار این سؤال، اعلام می کند که غایب بوده و باید به عنوان کارمند تشکل، در مورد رفتار اخیرش که بدون اطلاع دادن به تشکل قصد دارد تغییراتی در روزنامه به عمل آورد، تحت سؤال قرار گیرد...

شهروندان مارکس و شاپر در این مورد پیشنهادی مطرح می کنند، که موجب پشتیبانی همه جانبه قرار می گیرد. این پیشنهاد مبنی بر آن است، که در کنار شهروند پرینس، به عنوان نویسنده ارگان رسمی تشکل (۱۳)، هیات تحریریه ای نیز قرار گیرد که وظیفه اش عبارت از آن باشد که این ارگان حقیقتاً منافع تشکل را مراعات نموده و به مفهوم حزبی اداره شود.

این پیشنهاد به تصویب رسید و شهروندان: شاپر، روزر، و رایف، به عضویت این هیات تحریریه برگزیده شدند.

شهروند وسترمان، اعلامیه ای را که دکتر گوت شالک در بروکسل صادر کرده بود، قرائت می کند و اعلام می نماید که نمی تواند با رفتار او موافق باشد.

ولی، شهروند مارکس با پشتیبانی شاپر پیشنهاد می کند که موقتاً از طرح موضوع صرفنظر شود، زیرا که اعلامیه صادره مشکوک تر و مبهم تر از آن است که بتوان با اطمینان خاطر درباره آن قضاوت کرد. البته برای روشن شدن موضوع، باید کمیسیونی تعیین شود تا نکاتی را که ناروشن به نظر می رسند، مشخص سازد و ضمن نامه ای از دکتر گوت شالک، در مورد آنها توضیح و تشریح مطالب را خواستار شود. این پیشنهاد، مورد استقبال عمومی قرار می گیرد و دکتر مارکس، آنه که، شاپر، روزر، و امر، برای عضویت در این کمیسیون کاندید و انتخاب می شوند.

شهروند آنه که پیشنهاد می کند، که بحث راجع به انتخابات در شرف وقوع، در برنامه کار

جلسات آینده قرار گیرد.

شهروند شاپر می گوید: اگر این پیشنهاد چهار هفته پیش شده بود، در این صورت شاید می توانستیم به عنوان یک حزب جداگانه، کاری انجام بدهیم. ولی حالا دیگر دیر شده است، زیرا که ما به هیچ وجه متشکل نشده ایم و امکان ندارد که کاندیداهای تعیین شده، از طرف حزب کارگر به مجلس راه یابند.

شهروند مارکس نیز به همین منوال معتقد است، که تشکل های کارگری به صورتی که اکنون وجود دارد، نمی تواند کاندیدی را به مجلس بفرستد و این قضیه نیز مطرح نیست که در این لحظه کاری اصولی انجام داده شود. بلکه باید علیه دولت، حکومت مطلقه و سلطه فتودالیسم، اپوزیسیونی به وجود آید و البته برای این کار، دموکراتها و به اصطلاح لیبرالها وجود دارند که به همین اندازه از حکومت کنونی، در سطح وسیعی ناراضی می باشند. با موضوعات باید همانطور که هستند برخورد کرد. حالا از آنجا که این نکته مهم است، که تا سرحد امکان اپوزیسیون نیرومندی بر ضد سیستم مطلقه کنونی به وجود آورده شود، لذا عقل سالمی لازم است که بتواند این مطلب را درک کند که چنانچه نتوان نظریه اصولی خود را در انتخابات اجرا کرد، باید با حزب دیگری که به همین ترتیب در اپوزیسیون قرار دارد، متحد شد تا بتوان مانع پیروزی دشمنی مشترک یعنی سلطنت مطلقه گردید. به این ترتیب تصمیم گرفته شد، که در کمیته های عمومی انتخاباتی، که برحسب تقسیم حوزه های انتخاباتی این شهر تقسیم خواهند شد، شرکت جست و از اصول کلی دموکراتیک جانبداری کرد.

برای ایجاد روابط نزدیکتر میان کارگران و دموکراتها، شهروندان شاپر و روزر برگزیده شدند تا در جلسه کمیته تشکل دموکراتیک شرکت نمایند و در این باره گزارش بدهند.

﴿صفحات ۵۵ و ۵۶﴾

کلیات آثار مارکس - انگلس، به انگلیسی، جلد ۸، صفحات ۵۱۳-۵۱۴

* توضیح

(۱۳) - پس از توقیف «روزنامه باشگاه کارگری کلن»، روزنامه «آزادی، برادری، کار» به عنوان ارگان باشگاه کارگری کلن هر هفته دو بار منتشر می شد. در اواخر ۱۸۴۸، روزنامه بنا به عللی موقتاً تعطیل شد و در اوایل ۱۸۴۹ روزنامه دیگری به نام «آزادی، کار» انتشار یافت. به علت اختلافات موجود اما، بار دیگر روزنامه «آزادی، برادری، کار» به عنوان ارگان باشگاه کارگری منتشر گردید؛

﴿صفحات ۲۰۶ و ۲۰۷﴾

مصوبات مجمع عمومی تشکل کارگری کلن، در ۱۶ آوریل ۱۸۴۹

مجمع عمومی به اتفاق آراء تصویب می کند که:

- ۱- از اتحادیه باشگاه های دموکراتیک آلمان بیرون بیاید و بجای آن به اتحادیه تشکل های کارگری آلمان که کمیته مرکزی آن در لایپزیک قرار دارد، ملحق شود؛
- ۲- به کمیته تشکل کارگری مأموریت دهد، که به منظور ایجاد اتحاد نزدیک تر جهت تشکیل حزب اجتماعی کارگران، قبل از برگزاری کنگره عمومی کارگران در لایپزیک، یک کنگره ولایتی از کلیه تشکل های کارگری ایالت راین و وستفالن در کلن فرا خواند؛
- ۳- به کنگره تشکل کارگری آلمان، که بزودی در لایپزیک برگزار می شود، نمایندگانی اعزام کند.

﴿ص ۵۷﴾

کلیات آثار مارکس - انگلس، به انگلیسی، جلد ۹، صفحه ۴۹۴

از صورت جلسه کمیسیون تشکل کارگری، در ۱۷ آوریل ۱۸۴۹

... ۵- در تعقیب مصوبات مجمع عمومی روز گذشته، کنگره ای از نمایندگان کلیه تشکل های کارگری راین و وستفالن در اولین یکشنبه ماه مه برگزار شود. جهت اتخاذ این تصمیم، کمیسیون یک کمیته ایالتی موقت شامل شش عضو به شرح زیر را مأمور اجرای این می کند: شهروندان: ک. مارکس، و. ولف، ک. شاپر، آنه که، اسر، و اتو، و به این عده مأموریت می دهد که برای دعوت از باشگاه های مربوطه دعوت نامه و بیانیه برگزاری این اجلاس را بفرستد.

﴿ص ۵۸﴾

کلیات آثار مارکس - انگلس، به انگلیسی، جلد ۹، صفحه ۴۹۵

گزارش برگزاری کنگره تشکل های کارگری

اخیراً، عده ای از اعضاء از کمیسیون تشکل های دموکراتیک ایالت راین استعفا داده اند. در ضمن، تشکل کارگری اینجا نیز از اتحادیه تشکل های دموکراتیک راین کناره گیری کرده است.

اعتقاد به این نکته که به علت ناهمگونی عناصر عضو تشکل های نامبرده، نمی توان در جهت منافع طبقه کارگر و توده های وسیع مردم، انتظارات زیادی از آنها داشت، انگیزه این تصمیم بوده است.

به این جهت، اتحاد بیشتر عناصر همگون و همکاری نزدیک تر کلیه تشکل های کارگری هر چه مبرم به نظر می رسد.

به این منظور، تشکل کارگری اینجا، یک کمیسیون موقت متشکل از کلیه تشکل های ایالت راین و وستفالن را ضروری ترین اقدام اولیه تلقی کرده و به اعضای که این اعلامیه را امضاء کرده اند، مأموریت داده است که برای رسیدن به منظور فوق، گام های لازم را بردارند.

و اینک کمیسیون موقت از کلیه تشکل های کارگری و سایر تشکل هایی که تا این زمان اسامی دیگری داشته، ولی از اصول اساسی دموکراسی اجتماعی با قاطعیت طرفداری می کرده اند، به این وسیله دعوت می کند که نمایندگان خود را برای شرکت در کنگره ایالتی که در اولین یکشنبه ماه آینده (ششم مه) تشکیل خواهد شد، اعزام دارند.

دستور کار کنگره عبارت است از:

۱- متشکل کردن تشکل های کارگری راین و وستفالن؛

۲- انتخاب نمایندگان برای شرکت در کنگره سراسری تشکل های کارگری آلمان که در ماه ژوئن در لایپزیک تشکیل خواهد یافت؛

۳- مذاکره و اتخاذ تصمیم در مورد پیشنهاداتی که نمایندگان اعزامی به کنگره لایپزیک، همراه خود خواهند برد؛

از نمایندگانی که برای شرکت در این پیش کنگره انتخاب شده اند، تقاضا می شود که حداکثر تا ساعت ده صبح روز ششم مه با همراه داشتن اعتبارنامه نمایندگی شان، خود را در هتل کرانتس واقع در آلتن مارک معرفی کنند.

کلن، ۲۴ آوریل ۱۸۴۹

خواهشمند است که با ما، به آدرس زیر مکاتبه کنید:

کارل شاپر، رئیس تشکل کارگری، خیابان اوتترهوت ماخر، شماره ۱۷.

﴿صفحات ۵۹-۶۰﴾

کلیات آثار مارکس - انگلس، به انگلیسی، جلد ۹، صفحات ۵۰۲-۵۰۳

نظامنامه اتحادیه کمونیست ها

پرولتاریای همه کشورها متحد شوید!

بخش اول: اتحادیه

ماده ۱- هدف اتحادیه: سرنگونی بورژوازی و استقرار حکومت پرولتاریا، از میان بردن جامعه بورژوازی متکی به اختلافات طبقاتی، و بنیان گذاری یک جامعه بدون طبقه و بدون مالکیت خصوصی است؛

ماده ۲- شرایط عضویت عبارتند از:

الف: داشتن نحوه زندگی و فعالیتی که متناسب با این هدف باشد؛

ب: صرف انرژی و کوشش برای تبلیغ انقلابی؛

پ: پذیرفتن کمونیزم؛

ت: پرهیز از شرکت در هر نوع تشکیلات سیاسی و ملی ضد کمونیستی و در صورت شرکت در

هر نوع تشکیلاتی، اطلاع دادن امر به مسئولین مربوطه؛

ث: اطاعت از تصمیمات اتحادیه؛

ج: سکوت و رازداری در مورد کلیه موضوعات مربوط به اتحادیه؛

چ: عضویت هر فرد باید به اتفاق آراء به تصویب انجمن برسد؛

هر کس که مشمول این شرایط نباشد، حق عضویت در اتحادیه را ندارد (نگاه کنید به بخش

هشتم)؛

ماده ۳- تمام اعضاء، برابر و برادر می باشند و در این خصلت، در هر وصفی موظف به

کمک به یکدیگر هستند؛

ماده ۴- اعضاء، دارای اسامی تشکیلاتی می باشند؛

ماده ۵- تشکیلات اتحادیه عبارتست از: انجمن ها، حوزه ها، حوزه های رهبری کننده، کمیته

مرکزی و کنگره؛

بخش دوم: انجمن

ماده ۶- انجمن از حداقل ۶ عضو و حداکثر ۲۰ عضو تشکیل میشود؛

ماده ۷- هر انجمن، یک رئیس انتخاب می کند. رئیس، مدیریت جلسه را به عهده دارد و

معاون، صندوق مالی انجمن را اداره می کند و در غیاب رئیس، جانشین او می باشد؛
ماده ۸ - پذیرفتن اعضای جدید به وسیله رئیس انجمن و عضو پیشنهاد کننده، و با موافقت قبلی انجمن، صورت می گیرد؛
ماده ۹ - انواع مختلف انجمن ها، متقابلاً با یکدیگر آشنائی نداشته و هیچ گونه مکاتبه ای با هم نخواهند داشت؛
ماده ۱۰ - انجمن ها، اسامی مختلفی دارند؛
ماده ۱۱ - هر یک از اعضاء موظف است تغییر محل سکونتش را از قبل به اطلاع رئیس انجمن برساند؛

بخش سوم: حوزه

ماده ۱۲ - حوزه حداقل از ۲ و حداکثر از ۶ انجمن تشکیل می یابد؛
ماده ۱۳ - رؤسا و نایب رؤسای انجمن ها، حوزه رهبری کننده را تشکیل می دهند، که از میان خود یک رئیس انتخاب میکنند. حوزه با انجمن های خود و حوزه رهبری کننده مربوطه مکاتبه می کند؛
ماده ۱۴ - حوزه رهبری کننده، هیات اجرائیه تمام انجمن ها و حوزه ها را تشکیل می دهد؛
ماده ۱۵ - انجمن هائی که منفرد هستند، باید یا به یکی از حوزه هائی که تاکنون وجود داشته اند، ملحق شوند و یا آنکه با سایر انجمن های منفرد، حوزه جدیدی را تشکیل بدهند؛

بخش چهارم: حوزه رهبری کننده

ماده ۱۶ - حوزه های مختلف یک کشور و یا یک ایالت، تحت سرپرستی یک حوزه رهبری کننده قرار دارند؛
ماده ۱۷ - تقسیم بندی حوزه های اتحادیه در ایالت و یا انتصاب حوزه مدیریت، به وسیله کنگره و به پیشنهاد کمیته مرکزی صورت می گیرد؛
ماده ۱۸ - حوزه رهبری کننده، هیات اجرائیه کلیه حوزه های ایالت خود بوده و با حوزه های خود و کمیته مرکزی روابط کتبی دارد؛
ماده ۱۹ - حوزه هائی که تازه تشکیل می شوند، به نزدیکترین حوزه رهبری کننده ملحق می گردند؛
ماده ۲۰ - حوزه های رهبری کننده، موقتاً در مقابل کمیته مرکزی و اصولاً در مقابل کنگره

مسئول می باشند؛

بخش پنجم: کمیته مرکزی

ماده ۲۱ - کمیته مرکزی، هیات اجرائیه تمام اتحادیه بوده و در این مقام در مقابل کنگره مسئول می باشد؛

ماده ۲۲ - کمیته مرکزی، حداقل از پنج عضو تشکیل می شود و از حوزه رهبری کننده محلی که کنگره در آن تشکیل شده است، انتخاب می گردد؛

ماده ۲۳: کمیته مرکزی با حوزه های رهبری کننده ارتباط کتبی دارد و هر سه ماه یک بار در مورد وضع تمام اتحادیه به آنها گزارش میدهد؛

بخش ششم: مقررات مشترک

ماده ۲۴ - انجمن ها و حوزه های رهبری کننده و همچنین کمیته مرکزی، لااقل هر ۱۴ روز یک بار تشکیل جلسه می دهند؛

ماده ۲۵ - اعضای حوزه رهبری کننده و کمیته مرکزی، برای مدت یک سال انتخاب میشوند. آنها می توانند مجدداً انتخاب بشوند و یا هر زمان، از طرف انتخاب کنندگان از کار برکنار گردند؛

ماده ۲۶ - انتخابات در ماه سپتامبر صورت میگیرند؛

ماده ۲۷ - مسئولین حوزه ها موظفند، که مباحثات انجمن ها را متناسب با اهداف اتحادیه اداره کنند. چنانچه کمیته مرکزی بحث درباره مسایل خاصی را متضمن منافع عمومی و بلاواسطه ای تشخیص بدهد، در این صورت باید تمام اتحادیه را دعوت به بحث درباره آن مسایل بنماید؛

ماده ۲۸ - اعضای منفرد اتحادیه، باید لااقل هر سه ماه یک بار و انجمن های منفرد لااقل هر ماهه با مسئولین مربوطه حوزه تماس کتبی داشته باشند؛

هر حوزه باید لااقل هر دو ماه یک بار به حوزه رهبری کننده و هر حوزه رهبری کننده لااقل هر سه ماه یک بار به کمیته مرکزی، درباره ناحیه مربوط خود گزارش بدهد؛

ماده ۲۹ - هر یک از مسئولین اتحادیه موظف هستند، ضوابطی را که مربوط به پاسداری و فعالیت شدید می باشد، در چهارچوب نظامنامه، به مسئولیت خود و با گزارش فوری آن به مسئولین بالاتر، مرعی دارند؛

بخش هفتم: کنگره

ماده ۳۰ - کنگره، مرجع مقننه تمام اتحادیه است. کلیه پیشنهاداتی که درباره تغییر نظامنامه باشند، توسط حوزه رهبری کننده به کمیته مرکزی فرستاده می شود و توسط آن در کنگره مطرح می گردد؛

ماده ۳۱ - هر حوزه، یک نماینده به کنگره می فرستد؛

ماده ۳۲ - هر حوزه منفرد که کمتر از ۳۰ نفر عضو داشته باشد، یک نماینده و اگر کمتر از ۶۰ عضو داشته باشد، دو نماینده و چنانچه کمتر از ۹۰ عضو داشته باشد، سه نماینده به کنگره می فرستد و قس علیهذا. حوزه ها میتوانند افرادی را که عضو اتحادیه بوده، ولی متعلق به ناحیه آن نمی باشند، به نمایندگی خود به کنگره اعزام دارند و البته در این صورت باید وظایف محوله به نماینده خود را مشروحاً اعلام نمایند؛

ماده ۳۳ - کنگره در ماه اوت هر سال تشکیل میشود. در موارد ضروری، کمیته مرکزی، کنگره فوق العاده ای را فرا میخواند؛

ماده ۳۴ - کنگره، هر بار، محلی را که کمیته مرکزی باید در سال آینده محل اجلاس خود قرار دهد، تعیین می کند و محلی را که کنگره آینده در آن تشکیل خواهد شد، مشخص می سازد؛

ماده ۳۵ - کمیته مرکزی دارای حق شرکت در کنگره می باشد، ولی حق رأی قطعی نخواهد داشت؛

ماده ۳۶ - کنگره در پایان هر دوره اجلاس خود، علاوه بر قطعنامه ها، مانیفستی به نام حزب صادر میکند؛

بخش هشتم: تخلف از مقررات اتحادیه

ماده ۳۷ - هر کس که از شرایط عضویت تخلف نماید (ماده ۲)، به مقتضای امر یا از اتحادیه برکنار و یا اخراج خواهد شد. اخراج فرد، موجب محرومیت از حق عضویت مجدد او میشود؛

ماده ۳۸ - فقط کنگره حق دارد درباره اخراج اعضاء تصمیم بگیرد؛

ماده ۳۹ - هر یک از اعضاء می تواند توسط حوزه و یا انجمن منفرد برکنار شود، مشروط بر آن که بلافاصله به مسئولین بالاتر گزارش داده شود. کنگره بالاترین مرجع رسیدگی به این موضوع است؛

ماده ۴۰ - قبول مجدد عضو برکنار شده از اتحادیه، به وسیله کمیته مرکزی و به پیشنهاد حوزه صورت می گیرد؛

ماده ۴۱ - مسئولین حوزه درباره تخلفاتی که از مقررات اتحادیه صورت گرفته است، داوری کرده و حکم را بلافاصله به مورد اجرا می گذارند؛

ماده ۴۲ - اعضای که از اتحادیه برکنار و یا اخراج شده اند، و همچنین اصولاً تمام عناصر مظنون، باید از طرف اتحادیه تحت نظر قرار گرفته و خنثی گردند. فعالیت این گونه افراد، باید فوراً به انجمن های مربوطه گزارش شود؛

بخش نهم: امور مالی اتحادیه

ماده ۴۳ - کنگره برای هر کشور، حداقل مبلغی که هر یک از اعضا باید بپردازد، را تعیین می کند؛

ماده ۴۴ - نصف این مبلغ به کمیته مرکزی تعلق می گیرد و نصف دیگر آن در صندوق حوزه و یا انجمن می ماند؛

ماده ۴۵ - عواید کمیته مرکزی به مصارف زیر می رسند:

۱- تأمین مخارج ارتباطی و اداری؛

۲- چاپ و انتشار اعلامیه های تبلیغاتی؛

۳- اعزام فرستادگان مخصوص کمیته مرکزی در موارد لزوم؛

ماده ۴۶ - عواید مراجع محلی به مصارف زیر می رسند:

۱- تأمین هزینه مکاتبات؛

۲- چاپ و انتشار اعلامیه های تبلیغاتی؛

۳- اعزام گاه به گاه فرستادگان مخصوص؛

ماده ۴۷ - چنانچه انجمن ها و حوزه هائی بیش از شش ماه حق عضویت خود را به کمیته مرکزی نفرستاده باشند، کمیته مرکزی تعلیق آنها از اتحادیه را اعلام می دارد؛

ماده ۴۸ - مسئولین حوزه ها باید حداکثر هر سه ماه یک بار، صورت حساب مخارج و عواید خود را به انجمن های خود ارائه بدهند. مسئولین مرکزی در مورد اداره امور مالی اتحادیه و موجودی صندوق آن، به کنگره حساب پس می دهند. هر نوع سوء استفاده از پول های اتحادیه، مورد شدیدترین تنبیهات قرار می گیرد؛

ماده ۴۹ - مخارج فوق العاده و مخارج کنگره به وسیله حق عضویت های فوق العاده تأمین می

شوند؛

بخش دهم: پذیرفتن عضو

ماده ۵۰_ رئیس انجمن، مواد ۱ تا ۴۹ را برای فردی که باید به عضویت پذیرفته بشود، می خواند و در خطابه کوتاهی، وظایف و تعهدات عضو جدید را موکداً تشریح می کند و سپس از او سؤال می نماید: «اکنون آیا مایل هستی که عضو اتحادیه بشوی؟» در صورتی که او به این سؤال جواب مثبت بدهد، رئیس از او قول شرف می گیرد که تعهدات یک عضو اتحادیه را انجام بدهد و سپس عضویت او را در اتحادیه اعلام داشته و در جلسه بعدی انجمن او را به اعضاء معرفی میکند؛

لندن، ۸ دسامبر ۱۸۴۷

به نمایندگی از طرف کنگره دوم، پائیز ۱۸۴۷

منشی: انگلس

رئیس: کارل شاپر

کلیات آثار مارکس _ انگلس به انگلیسی، جلد ۶، صفحات ۵۸۵ _ ۵۸۸

ناشر: انتشارات نسیم، نام کتاب: اتحادیه کمونیست ها، از ص ۳۱ تا ۳۶.

نظامنامه اتحادیه کمونیست ها (۲۴)

۱_ هدف اتحادیه کمونیست ها این است که از طریق کلیه وسایل تبلیغاتی و مبارزه سیاسی، جامعه کهنه را درهم بکوبد و بورژوازی را سرنگون سازد و رهائی معنوی، سیاسی، و اقتصادی پرولتاریا و انقلاب کمونیستی را تحقق بخشد. اتحادیه، در مراحل مختلفی که مبارزه پرولتاریا طی می کند، همواره نماینده منافع کلیت جنبش بوده و پیوسته می کوشد تا کلیه نیروهای انقلابی پرولتاریا را در درون خود متحد سازد و سازماندهی نماید. اتحادیه، تا زمانی که انقلاب پرولتری به هدف نهائی خود نایل نیامده باشد، مخفی و انحلال ناپذیر خواهد بود؛

۲_ فقط کسی میتواند عضو بشود، که واجد شرایط زیر باشد:

الف: از قید تمام ادیان و از هر گونه رابطه با سازمان های مذهبی و یا از التزام به شرکت

در مراسمی که مطابق با قوانین مدنی ضروری نیستند، رها باشد؛

ب: نسبت به شرایط، سیر تکامل، و هدف نهائی جنبش پرولتری احاطه داشته باشد؛

پ: از کلیه تشکل ها و تلاش هایی که با هدف اتحادیه خصومت دارند و یا سد راه پیشرفت آن هستند، دوری گزینند؛

ت: در تبلیغ اهداف اتحادیه، شوق و توانایی داشته باشد و نسبت به اعتقادات و قدرت عملی انقلاب وفاداری تزلزل ناپذیر نشان دهد؛

ث: در مورد کلیه امور اتحادیه بشدت رازدار باشد؛

۳- پذیرفته شدن به عضویت اتحادیه با موافقت یکپارچه انجمن صورت می گیرد و معمولاً به وسیله رئیس انجمن و در حضور اعضای آن انجام می پذیرد. اعضاء موظفند که بدون قید و شرط از تصمیمات اتحادیه پیروی کنند؛

۴- هر کس که از شرایط عضویت تخلف نماید، اخراج خواهد شد. در مورد اخراج فردی، اکثریت انجمن تصمیم می گیرد. کمیته مرکزی می تواند در صورت تقاضای یک حوزه، تمام یک انجمن را اخراج کند. اسامی اخراج شدگان به تمام اتحادیه اطلاع داده می شود و مانند هر عنصر مشکوکی از طرف اتحادیه تحت نظارت قرار خواهند گرفت؛

۵- اتحادیه از انجمن ها، حوزه ها، کمیته مرکزی، و کنگره تشکیل می شود؛

۶- انجمن ها لااقل از سه عضو که در محل واحدی زندگی می کنند، تشکیل می شوند و هر کدام از آنها یک رئیس، که جلسات را اداره می کند و یک معاون، که صندوق دار است را انتخاب می کنند؛

۷- انجمن های یک کشور یا یک ایالت تحت یک انجمن اصلی یعنی یک حوزه، که توسط کمیته مرکزی تعیین می شود، قرار دارند. انجمن ها فقط با حوزه خود و حوزه ها فقط با کمیته مرکزی مستقیماً تماس خواهند داشت؛

۸- انجمن ها، لااقل هر دو هفته یک بار بطور مرتب تشکیل جلسه می دهند. آنها لااقل یک بار در ماه با حوزه مربوطه خود و حوزه ها لااقل هر دو ماه یک بار با کمیته مرکزی تماس کتبی خواهند داشت. انجمن ها، فقط با حوزه مربوطه خود و حوزه ها با کمیته مرکزی رابطه خواهند داشت. کمیته مرکزی هر سه ماه یک بار در مورد وضع اتحادیه گزارش می دهد؛

۹- رئیس و معاون انجمن ها و حوزه ها برای مدت یک سال انتخاب می شوند و در هر زمان می توانند از طرف انتخاب کنندگان خود معزول گردند. اعضای کمیته مرکزی فقط به وسیله کنگره از کار برکنار می گردند؛

۱۰- هر یک از اعضای اتحادیه باید ماهانه مبلغی به عنوان حق عضویت بپردازد. حداقل این مبلغ را کنگره تعیین می کند. نیمی از این مبلغ به حوزه تعلق داشته و نیم دیگر به کمیته مرکزی داده می شود و به مصرف مخارج اداری، انتشار آثار تبلیغاتی، و اعزام فرستاده های مخصوص می رسد. حوزه ها، هزینه مکاتبه انجمن های خود را می پردازند. حق عضویت ها هر سه ماهه یک بار به حوزه ها پرداخت می شود و حوزه ها نیمی از درآمد خود را به انضمام گزارش مالی مربوط به مخارج و درآمدهای انجمن های خود، برای کمیته مرکزی ارسال می دارند. کمیته مرکزی در مورد پول هائی که دریافت داشته است، به کنگره گزارش می دهد. مخارج اضطراری به وسیله حق عضویت های فوق العاده تأمین خواهند شد؛

۱۱- کمیته مرکزی، مرجع اجرائی تمام اتحادیه است و لااقل سه عضو خواهد داشت و از طرف حوزه ای که کنگره محل آن را تعیین کرده است، انتخاب و یا تکمیل خواهد شد و فقط در مقابل کنگره مسئول می باشد؛

۱۲- کنگره، مرجع قانگذار اتحادیه است و از نمایندگان منتخب در جلسات حوزه ها تشکیل می شود. حوزه ها در ازای هر پنج انجمن یک نماینده خواهند داشت؛

۱۳- مجمع حوزه ها، از نمایندگان حوزه ها تشکیل می شود و بطور منظم هر سه ماه یک بار در محل حوزه و تحت ریاست هیات رئیسه حوزه اصلی، برای شور درباره مسایل حوزه ها برگزار می گردد. مجمع حوزه ها بطور تغییر ناپذیری هر سال، در اواسط ژوئیه، برای انتخاب نمایندگان به کنگره اتحادیه تشکیل می یابد؛

۱۴- چهارده روز بعد از پایان انتخابات مجمع حوزه ها، کنگره بر طبق مقررات مربوطه در محل کمیته مرکزی تشکیل می شود، مگر آن که این مرجع محل دیگری را تعیین کرده باشد؛

۱۵- کمیته مرکزی در کنگره شرکت می کند، ولی حق رأی قطعی نخواهد داشت و باید در مورد مجموعه فعالیت های خود و وضع اتحادیه به کنگره گزارش بدهد. کنگره اصول اساسی سیاستی را که اتحادیه باید تعقیب کند، اعلام می دارد و در مورد تغییرات نظامنامه تصمیم می گیرد و محل کمیته مرکزی سال آینده را تعیین می کند؛

۱۶- کمیته مرکزی می تواند در موارد ضروری کنگره فوق العاده را فرا بخواند، که شرکت کنندگان در آن نمایندگان خواهند بود که از طرف حوزه ها برای کنگره قبلی برگزیده شده بودند؛

۱۷- اختلافات میان اعضای انجمن ها، بطور قطعی توسط خود انجمن و اختلافات میان افراد حوزه، فقط در خود حوزه حل خواهد شد و رسیدگی به اختلافات میان اعضای حوزه های مختلف، توسط کمیته مرکزی صورت خواهد گرفت. شکایت شخصی از اعضای کمیته مرکزی، در کنگره

مطرح می شوند. اختلافات میان انجمن های یک حوزه، توسط حوزه مربوطه و اختلافات میان انجمن ها با حوزه مربوطه شان و همچنین اختلافات میان حوزه های مختلف، توسط کمیته مرکزی بررسی می گردد. تقاضا برای بازبینی نحوه حل اختلاف در مورد اول به مجمع حوزه ها و در مورد دوم به کنگره می تواند رجوع داده شود. کنگره همچنین در مورد کلیه اختلافات میان کمیته مرکزی و سایر حوزه های پائین اتحادیه تصمیم می گیرد.

۱۰ دسامبر ۱۸۵۰

کلیات آثار مارکس - انگلس، به انگلیسی، جلد ۱۰، صفحات ۶۳۴ - ۶۳۶

* توضیح

(۲۴) نظامنامه اتحادیه کمونیست ها در دومین کنگره اتحادیه در دسامبر ۱۸۴۷ به تصویب رسید. در نیمه دوم ۱۸۴۸، کمیته مرکزی لندن تغییراتی در آن داد که موجب تنزل اهمیت اصولی آن گردید. در ماده اول نظامنامه جدید، بجای فرمول بندی دقیق هدف نهایی جنبش کمونیستی پرولتاریایی، سقوط بورژوازی، حکومت پرولتاریا و ساختن جامعه بی طبقه کمونیستی، تقاضای مبهم و ناروشن ایجاد یک جمهوری سوسیال قرار داده شد. مول، ضمن مسافرتی که در زمستان ۴۹ - ۱۸۴۸ به آلمان نمود، این نظامنامه را میان اعضای اتحادیه در آلمان پخش کرد. در مارس ۱۸۴۹، در هنگام دستگیری اعضای یکی از حوزه های برلن، که هتسل آن را رهبری می کرد، متن این نظامنامه به دست پلیس آلمان افتاد و بعداً در محاکمه گروه هتسل بر علیه آنها به عنوان مدرک و دلیل جرم مورد استفاده مقامات دولتی قرار گرفت. پس از انشعاب در کمیته مرکزی «اتحادیه کمونیست ها»، در سپتامبر ۱۸۵۰، کمیته مرکزی جدید اتحادیه در کلن، تحت رهنمودهای مارکس و انگلس، در دسامبر ۱۸۵۰، نظامنامه جدیدی تنظیم کرد. در دهم دسامبر ۱۸۵۰، این نظامنامه همراه با اسناد دیگر کمیته مرکزی برای حوزه اتحادیه در لندن ارسال شد و در نشست پنجم ژانویه ۱۸۵۱ این حوزه، که مارکس نیز در آن شرکت داشت، مورد تأیید قرار گرفت؛

ناشر: انتشارات نسیم، ص ۸۹ تا ۹۱، توضیح ص ۲۰۹.

مطالبات حزب کمونیست در آلمان(۶)

کارل مارکس – فریدریش انگلس

«پرولترهای جهان متحد شوید!»

- ۱- در سراسر آلمان یک جمهوری متحد و تفکیک ناپذیر اعلام می شود؛
- ۲- هر آلمانی از سن ۲۱ سالگی به بعد، دارای حق انتخاب کردن و انتخاب شدن می شود. مشروط بر این که محکومیت جنائی نداشته باشد؛
- ۳- به نمایندگان مردم حقوق پرداخت می گردد، تا کارگران هم بتوانند عضو مجلس آلمان شوند؛
- ۴- تسلیح عمومی مردم: ارتش ها در آینده در عین حال ارتش های کار هم هستند، به نحوی که سربازان بر خلاف گذشته دیگر تنها مصرف کننده نیستند، بلکه حتی بیشتر از میزان هزینه نگاهداریشان تولید می کنند؛
- این خود، علاوه بر همه چیز، وسیله ای در خدمت تشکیلات کار می باشد؛
- ۵- خدمات حقوقی رایگان می شود؛
- ۶- تمام تعهدات فئودالی، عوارض، بیگاری ها، عشرها، و سایر مطالباتی که بر روستائیان تحمیل شده اند، بدون هیچ گونه غرامت لغو می شود؛
- ۷- تمام اراضی سلطنتی و سایر اراضی فئودالی، به انضمام مؤسسات معدنی و کان ها و غیره، به مالکیت دولت در می آیند. بر روی این اراضی، به مقیاس وسیع و با جدیدترین وسایل علمی و به سود تمام جامعه، کشت و زرع می شود؛
- ۸- آن مطالبات رهنی که به گردن دهقانان است، به مالکیت دولت در می آید؛ دهقانان، بهره وجوه رهن خود را به دولت می پردازند؛
- ۹- در نواحی ای که در آنها نظام استیجاری به وجود آمده است، بهره مالکانه و یا وجه اجاره به مثابه مالیات به دولت پرداخته می شود؛
- تمام تدابیر مذکور در بندهای ۶، ۷، ۸، ۹ به این منظور اتخاذ می شوند، که عوارض محلی و سایر فشارهایی که تاکنون بر دهقانان و مستأجرین کوچک تحمیل می شدند، کاهش یابند، بدون آن که در عین حال وجوه لازم برای تأمین مخارج دولت، کم شوند و یا تولید، دستخوش خطر گردد؛

— مالک که نه دهقان و نه مستأجر است، به هیچ وجه در تولید سهم نبوده و از این رو مصرفی را که می کند، سوء استفاده محض است؛

۱۰— یک بانک دولتی، که اوراقش دارای نرخ قانونی است، جای همه بانک های خصوصی را می گیرد؛

این تدبیر، کنترل نظام اعتباراتی را به نحوی که موافق منافع تمام مردم باشد ممکن می سازد و در نتیجه به سیادت صاحبان بزرگ پول ضربه می زند. به علاوه، با جایگزینی طلا و نقره با پول کاغذی، وسیله مبادله عمومی (که پیش شرط انصراف ناپذیر تجارت و بازرگانی بورژوازی است) ارزانتر می شود و اجازه می دهد که از طلا و نقره برای تجارت خارجی استفاده شود. این اقدام، بالاخره، برای پیوند زدن علاقه بورژوازی محاذی کار به دولت هم لازم است؛

۱۱— تمام وسایل حمل و نقل، راه آهن ها، کانال ها، کشتی های بخاری، جاده ها، پست ها، و غیره را دولت به دست خود می گیرد. آنها به مالکیت دولت در می آیند و بطور رایگان در دسترس طبقه غیر متمکن قرار می گیرند؛

۱۲— تفاوتی در حقوق کارمندان دولت وجود نخواهد داشت، مگر برای آن کسانی که صاحب خانواده هستند، یعنی نیازمندی هایشان بیشتر است، و لذا از دیگران حقوق بیشتری دریافت خواهند کرد؛

۱۳— جدائی کامل کلیسا از دولت: حقوق روحانیون همه مذاهب را فقط کمک داوطلبانه هم مسلکان مذهبی آنها تأمین می کند؛

۱۴— تحدید حق وراثت؛

۱۵— اعمال مالیات های تصاعدی مشدد و لغو مالیات بر اجناس مصرفی؛

۱۶— ایجاد کارگاه های ملی: دولت معیشت همه کارگران را تضمین می کند و معاش کسانی را که قادر به کار نیستند، تأمین می نماید؛

۱۷— آموزش همگانی و رایگان برای همه؛

به نفع پرولتاریا، خرده بورژواها، و خرده دهقانان آلمان است که با تمام نیرو از این مطالبات دفاع کنند. فقط با تحقق این مطالبات است، که آن میلیون ها انسانی که تاکنون در آلمان به دست عده ای معدود استثمار می شدند و استثمار کنندگان شان مایلند آنها را باز هم در انقیاد نگه دارند، به حقوق خود و به آن قدرتی دست می یابند که به آنها، که خود تولید کنندگان همه ثروت ها هستند، تعلق دارد.

کمیتته: کارل مارکس، کارل شاپر، ح. باوئر،

ف. انگلس، ی. مول، و. ولف

کلیات آثار مارکس – انگلس به انگلیسی، جلد ۷، صفحات ۳-۷

* توضیح

(۶) مارکس و انگلس در فاصله میان ۲۱ تا ۲۹ مارس ۱۸۴۸ این مطالبات را در پاریس به رشته تحریر در آوردند، که در واقع برنامه سیاسی «اتحادیه کمونیست ها» را برای انقلاب در شرف وقوع آلمان تشکیل می داد. این مطالبات بلافاصله به صورت اعلامیه ای چاپ و منتشر شدند و در چندین روزنامه دموکراتیک نیز درج گشتند. علاوه بر این، به هر یک از اعضای اتحادیه که به آلمان مراجعت می کردند، به عنوان رهنمودی داده می شد. در ایام انقلاب، مارکس و انگلس و طرفداران شان کوشیدند که مردم را با مفاد این برنامه آشنا سازند. در چندین مجمع و کنگره کارگری و دموکراتیک، محتویات این سند مورد تأیید کامل قرار گرفت؛